

ENGELLİLERİN SORUNLARI VE YAPABİLECEKLERİMİZ

İbrahim KÜCÜ

Elektrik Mühendisleri Odası Antalya Şubesi
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Mimarlar, mühendisler ve yapımcı müteahhitler olarak yapmış olduğumuz yaşam alanlarında engellilerin hayatlarını kolaylaştırmalıyız. Mevcut asansörlerin emniyet şartlarını iyileştirilmesinde engelliler düşünülmelidir. Şu an sağlıklı olabiliriz ya bir kaza sonrası?

WHO'ya göre dünyamızda 500 milyon engelli yaşıyor. Türkiye'de nüfusun yüzde 12.29'u yani 8.5 milyon kişi engelli durumunda bulunmaktadır. **Bu insanlarımız toplam nüfusumuzun yaklaşık % 10' unu teşkil etmektedir. Bir tahminde bulunursak, her engelli vatandaşın bir annesi, bir babası ve bir de kardeşi olsa bu sayıyı 3 'le çarptığımızda, aslında engelliler konusunun ne kadar fazla kişiyi doğrudan ilgilendirdiğini daha iyi anlayabiliriz.**

Engelliler ve aileleri arasında yapılan bir ankette, engellilerin en önemli sorunları şu şekilde sıralanmıştır:

- 1- Mimari Sorunlar** (erişilebilirlik, kaldırımların uygun olmayışı, merdivenler, rampalar, asansörler v.b)
- 2- İşsizlik** (sakatlığı dolayısıyla kendine uygun bir iş bulamayan bu nedenle ekonomik yoksunluk içinde bulunmak.)
- 3- Ayrımcılık** (sakatlığı nedeniyle toplumda kendine yer bulamama ötekileştirme durumu.)

Ülkemiz ekonomisinin bulunduğu noktadan daha üst seviyelere çıkarılması için, nüfusun yaklaşık % 10' unu teşkil eden engellilerin yeterli şekilde eğitilmeleri ve yeteneklerine uygun işlere yerleştirilmeleri şarttır. Mevcut kanunlar daha da geliştirilmelidir ve engelleri ile boğuşan bu insanlarımızın bir de işsizlik ve ekonomik sıkıntılar ile uğraşması ortadan kaldırılmalıdır.

Engelli insanlarımızın ayrımcılığa tabi tutulması, toplumumuzun sürekli eğitimi ile aşılabilecek bir sorundur. Bu insanlarımızın toplumda kabul görebilmesi için, eğitim kurumlarında, yazılı ve görsel medyada, sadece yılın belli günlerinde değil daha sık yer bulabilmeleri ile çözümlenebilir. Her sağlıklı insanın bir gün engelli olabileceği ve toplum dışına itilebileceği, çarpıcı olarak vurgulanmalıdır.

Anket sonucu en önemli sorun olarak ortaya çıkan " Mimari Engeller " in çözümü ise, biz mühendis ve mimarlara, şehir plancılarına, ulaşım sorumlularına düşmektedir. Yapılan her türlü projenin merkezine, engelli vatandaşlarımızın kullanabileceği gerçeği oturtulmalıdır.

Engellilerin evlerinde hayatlarını kolaylaştırmanın yolu, çoğunlukla kolay ve az masraflı çözümlerden geçmektedir. Üstelik bunların sadece onlara özel olması da gerekmiyor; engelliler için bulunan her çözümden, engelsiz insanlar da yararlanabilir. Geniş bir tuvalet, merdiven yerine rampa kullanılması, ya da ulaşılabilir seviyedeki asansör butonları gibi...

Merdivenlerin üzerine konacak bir rampa, bebeğinin ağladığını duyamayan ebeveynler için titreşimli uyarı sistemi, asansör butonları üzerinde Braille alfabeli açıklamalar gibi tip basit çözümlerle engellilerin evlerindeki hayatlarını kolaylaştırmak mümkündür.

Engelsiz konut yapımında, mimarlar, mühendisler ve müteahhitler binada yaşayan kişilerin, ilerde bir kaza sonucu engelli hale gelebileceğini düşünerek binaların girişlerini, basamaksız bir düz zemin üzerinde, asansöre ulaşabilecek şekilde yapmalıdır. Ayrıca birkaç tane tuvalet yerine, bir tane geniş tuvalet yapılması da bir çözüm olacaktır.

Engelliler deyince, akla gelen en büyük grup ortopedik engellilerdir. Onların konutlarında rahat yaşamaları için en önemli şartları, bina girişleri basamaksız ve eşiksiz olmalıdır. Şayet basamak ve eşik var ise, rampalar yapılırken uluslararası standartlara uyulmalı ve rastgele eğim verilmemelidir. Yer döşemeleri kaygan olmayan ve çabuk kuruyabilecek malzemelerden seçilmelidir. Dar ve yüksek merdivenlerden kaçınılmalı, merdiven yanları mutlaka küpeşteli olmalı ve her iki taraftan da elle kavranabilmelidir. Kapı açıklıkları tekerlekli sandalyenin rahatlıkla geçebileceği gibi 90 cm genişliğinde yapılmalıdır. Odalar arasına eşik konmamalı, konacaksa da düşük ve eğimli olmalıdır. Asansörlerin iç genişlikleri, tekerlekli sandalyenin rahatça

ENGELLİLERİN SORUNLARI VE YAPABİLECEKLERİMİZ

girebileceği genişlikte dizayn edilmelidir. Minimum 630kg kapasiteli asansör yapılmalıdır. **Belediyeler tarafından yapı ruhsatları verilirken engelliler için uygunluğu aranmalıdır.** Asansör düğmelerine tekerlekli sandalye üzerinden rahatlıkla ulaşılabilmesi ve düğmeler üzerinde görme engelliler için Braille alfabesiyle yazılar bulunmalıdır. Asansörler tam otomatik kapılı, frekans kontrollü kat seviyesi en uygun seviyede giriş ve çıkışın kolaylıkla yapılacak şekilde tasarlanması gerekmektedir.

Bir diğer engelli gurubu olan işitme engelliler, genellikle evlerinde ışıklı ya da titreşimli uyarılar kullanmaktadır. Kapı ve telefon zilini duymadıklarından, bunlara bağlanan basit bir ışıklı sistem onlara bu konuda yardımcı olabilmektedir. Evin her yerinde kullanılabilen bu göstergeler, daha güçlü bir ışık kullanılarak alarm şeklinde de kullanılabilir. Yine

alarm görevi gören, yatak titreşim sistemleri de yapılabilir. İşitme engelli anneler ve babalar, bebeğin ağlaması halinde titreşim veren bir uyarı sistemi de kullanmaktadır.

07/07/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5738 sayılı kanunun Geçici 2. Maddesinde;

“ Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürülülerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir.”

Geçici 3.maddesinde ise;

“ Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin özürülülerin erişebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alır. Mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürülüler için erişilebilir duruma getirilir.”denmektedir.

Engelli vatandaşlarımızın toplumla iç içe yaşayabilmeleri için tüm kamu binalarının revizyonu kanun gereğidir. Asansörler, merdivenler, rampalar, iç ve dış mahallerin aydınlık seviyeleri, tuvaletler ve lavabolar, acil kaçış yolları vb. tüm bina ekipmanları, engellilerin kullanımına uygun hale getirilmelidir.

Ortak kullanım alanlarının, sosyal ve kültürel merkezlerin, şehir içi yol ve kaldırımların, toplu taşıma araçlarının engellilerin kullanımına uygun hale getirilmesi de yine kanun gereğidir.

Antalya' mızın ana caddelerinde, kaldırımlarında, yaya geçitlerinde, üniversite kampüsünde engellilerimiz için yapılan iyileştirmeler, sesli ve ışıklı uyarı sistemleri, toplu taşıma araçlarındaki değişimler takdirle karşılanmakta olup, yetkilileri kutluyoruz. Aynı heyecan ve performansla eksikliklerin de bir an önce giderileceğine inancımız tamdır.

Saygılarımızla,

ANTALYA ŞUBEYE BAĞLI TEMSİLCİLİKLERİN İLETİŞİM BİLGİLERİ

ALANYA TEMSİLCİLİĞİ

SUGÖZÜ CAD. KADIPAŞA MAH. YILMAZ
APT. NO: 87/1 ALANYA - ANTALYA
TEL : +90 242 5119377
FAKS : +90 242 5119377

BURDUR TEMSİLCİLİĞİ

BURÇ MH. 2. TUNA SOK. SİLA APT. NO:6/B
MERKEZ - BURDUR
TEL&FAKS : +90 248 2331116

FİNİKE TEMSİLCİLİĞİ

CUMHURİYET CAD. SARIBEY İŞHANI
K: 1/2 FİNİKE - ANTALYA
TEL&FAKS : +90 242 8555434

İSPARTA TEMSİLCİLİĞİ

BELEDİYE İŞHANI K:2 NO:203
MERKEZ - İSPARTA
TEL : +90 246 2183352
FAKS : +90 246 2183352

MANAVGAT TEMSİLCİLİĞİ

ATATÜRK CADDESİ ERYILDIZ İŞ MERKEZİ
K:3 NO:44 MANAVGAT - ANTALYA
TEL : +90 242 7430006
FAKS : +90 242 7430006

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI ANTALYA ŞUBESİ

Sayın Üyemiz,
Sizlere daha etkili hizmet verebilmemiz için değişen adres, telefon ve e-posta bilgilerinizi lütfen zamanında şubemizi/ temsilciliğimizi bilgilendirerek güncelleyiniz.